

da ikke disse Stiftelser være udsatte for overordentlige store Tab af de Penge, de havde erholdt for Gaardene, men hvoraf de vare nødt til at lade de $\frac{4}{5}$ indestaae paa Prioritet i dem? Saaledes vilde altsaa Stiftelsernes Pengeformue efterhaanden tabes; kun Kornafgiften vil være sikker. So høiere man derfor stiller denne, desto mere vil man for Fremtiden fikke disse Stiftelser. Jeg vil tillade mig at anføre et lille Exempel af et sideordnet Forhold, taget fra en Annexgaard, af hvilken jeg som Beneficiarius har Indtægter. Jeg veed vel, at Annex = Præstegaardene ikke høre ind under Loven, men det er dog et sideordnet Forhold. Denne Gaard blev i Aarhundredets Begyndelse solgt for 500 Rd. og 55 Tdr. Byg om Aaret. Den er omtrent paa 7 Td. Hartkorn. De 500 Rd. eksistere aldeles ikke mere, de 55 Tdr. Byg har jeg derimod en særdeles Fornødsel af at have hvert Aar. Der som Gaarden dengang var bleven solgt maaskee for 3,000 Rd., hvilket vilde være blevet anseet for en meget høi Sum, er jeg vis paa, at disse 3,000 Rd. for en stor Deel heller ikke vilde have eksisteret mere. For det Første vilde Pengereductionen være kommen og have indvirket paa Kjøbesummen, for det Andet vilde disse Eiendomme have været udsatte for at stilles til Salg i den meget vanskelige Periode, som jeg før nævnte, og det kunde være, at hele Kjøbesummen var gaaet tabt, men nu er den reddet for dette Præstekald. Nu troer jeg vel ikke, at der her i Salen er nogen overordentlig Medlidenskab med Præstekaldene, saa at man vilde bedrøve sig over, at et saadant havde lidt et Tab, men jeg vil paa den anden Side særdeles meget stole paa, at der er Medlidenskab med de Enker, for hvem disse Stiftelser ere oprettede, at der er Interesse for de Domkirker, som skulle repareres ved de Midler, som de besidde, at der er Interesse for de lærde Skoler, som tildeels bestaae ved disse Eiendomme. Vor Tid pleier ikke at oprette flere saadanne Stiftelser. Lad os dog ikke være Skyld i, at de, som Fortidens Fromhed har stiftet og overantvordet til Regjeringens og Lovgivningsmagts Omhu for den kommende Tid, skulle gaae til Grunde og ikke være istand til at opfylde deres Bestemmelse. Derfor tilvraa-

der jeg, at vi sætte den aarlige Canon saa høi som mulig. Men det vilde blive for tungt for Kjøberne, indvender man. Ja, saa maa jeg gjøre opmærksom paa, at her handles kun om et Maximum, ikke om en Afgift, som overalt skal præsteres. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at det er en Nødvendighed, at Maximum ikke bliver for ringe, fordi der maa være et ikke ganske lille Spillerum, eftersom Gaardene i Forhold til deres Hartkorn ere mere eller mindre frugtbare. Det er enhver Landmand bekendt, at Hartkornet er en overordentlig usikker Maalestof, at der kan gives to Gaarde ganske af samme Hartkorn, af hvilke den ene giver det tredobbelte Proventue af den anden. Vilde det da nu ikke være billigt, naar man skulde bortselge en saadan Gaard i en frugtbar Egn med hyperlige Jorder, hvor Afsetningen var beqvem, at man da betingede sig en høiere Canon og derimod kunde give en større Lømpelse for de Gaarde, der skjøndt af samme Hartkorn dog ere langt uheldigere situerede og mindre frugtbare. Naar der derhos for hver Tde. Byg, der paalægges mere i aarlig Afgift, ogsaa gaaer 100 Rd. af paa Kjøbesummen, saa vil det, synes mig, ikke blive til nogen Skade for dem, der kjøbe Eiendommen, Det bliver endogsaa lettere for dem at komme til en Eiendom, naar der ikke forlanges saa stor en Kjøbesum. Men, siger man, naar der saa kommer et Misværtaar, er det umuligt for den, der har kjøbt med høi Kornafgift, at udrede det Fornødne. Jeg skal først gjøre opmærksom paa, at en fornustig Landmand regner paa i febe Aar at lægge Noget tilside for de magre Aar, og jeg skal tillige gjøre opmærksom paa, at et Misværtaar ikke altid er det, som tillige har de meget høie Priser; thi vor Høst er ikke af den Betydning, at den bestemmer Kornpriserne. Det er de store Verdensmarkeder, der bestemme dem, og man vil erindre, at det Aar, da Kornet var alledyrest, havde vi haft en overordentlig heldig Høst og Aaret var overordentlig indbringende for alle Landmænd ved en meget stor Export. Derfor troer jeg ikke, at en saadan større aarlig Kornafgift vil thyge for haardt paa Kjøberne. Jeg maa tillige gjøre opmærksom paa, at Productionen er i en stadig Stigen, og at, om man endogsaa for Dieblisset synes, at 6 Tdr. Byg paa hver Tde.